

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת סוטה, דף כ"ג

יוחנן כהן גדול שמע בת קול מבית קדש הקדשים שהוא אומר: נצחו טליא דאזלו לאגחא קרבא לאנטוכיא. ושוב מעשה בשמעון הצדיק ששמע בת קול מבית קדש הקדשים שהוא אומר: בטילת עבדתא דאמר שנאה לאיתא על היכלא, ונהרג גסקלגס ובטלו גזירותיו.

טליא - נערים

דאזלו לאגחא קרבא - שהלכו לעשות קרב לאיתא על היכלא - להביא על ההיכל

הסבר: יוחנן כהן גדול שמע בת קול יוצאת מקודש הקודשים ואומרת שניצחו הנערים שהלכו להילחם עם היוונים באנטיוכיה, ושמעון הצדיק שמע בת קול שמודיעה על מותו של השליט הרומאי "גסקלגס" וביטול הגזירות שגזר.

על המפה

יהודי ביירות

בביירות התקיימה קהילה יהודית בת אלפי תושבים, מהקטנות ביותר במזרח התיכון. הקהילה התרכזה בעיקר בשכונת ואדי אבו ג'מיל, ובית הכנסת המרכזי שלה היה "מגן אברהם" שנבנה בשנת 1925, ושימש גם כמרכז לפעילות ציונית. מצבם של יהודי ביירות היה טוב כאשר הנוצרים היו הרוב, אולם כאשר התחזקו המוסלמים, גברה האלימות נגד היהודים, והללו נאלצו להקים מיליציה שתגן עליהם. כאשר פרצה מלחמת האזרחים בלבנון בשנת 1975, שגרמה נזק רב לשכונה היהודית, עזבו רוב יהודי ביירות את העיר ועברו לארצות הברית או לישראל. כיום גרים שם רק כמה עשרות יהודים.

תלמידים יהודים בלבנון (1970) (Wikipedia) אחים (Wikipedia, דו"רית).

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:

כניסת שבת: 18:47

יציאת שבת: 20:02

גרמניה

כניסת שבת: 20:13

יציאת שבת: 21:42

ישראל ת"א:

כניסת שבת: 19:02

יציאת שבת: 20:04

סדר נשים | מסכת סוטה ל"ב- ל"ח

פרשת אמור | ט"ו באייר תשפ"ג (30 לאפריל- 6 למאי 2023)

דף ל"ב: מצות "ידידי מעשר"

אחת ממצוות התורה היא מצות "ידידי מעשר" - צריך להפריש תרומות ומעשרות מיבול ארץ ישראל. תרומה לכוהן, מעשר ראשון ללווי, וכן מעשר שני שאותו מעלים לירושלים ואוכלים בקדושה, או מעשר עני הניתן לעניים.

מיד אחרי שמפרישים את התרומות והמעשרות אפשר לאכול את הפירות האחרים ואין צורך להמתין עם אכילתם עד שהתרומה והמעשרות יובאו לכוהן וללווי, והמעשר שני יאכל בירושלים. אבל ישנם תאריכים שבהם צריך להוציא מהבית את כל התרומות והמעשרות ולקיים את דינם. הזמן הזה הוא בערב פסח של כל שנת שמיטה ובערב פסח של כל שנה רביעית מהשמיטה.

דף ל"ג: תפילה בציבור

אדם יכול להתפלל בכל שפה שהוא מבין, ואינו חייב להתפלל בלשון הקודש, מפני שהתפילה היא בקשת רחמים ולכן יכול אדם לבקש את רחמי הקב"ה בכל שפה. אולם, אומר התלמוד, שרק המתפלל במנין יכול להתפלל בשפה אחרת, כי גדולה ומרובה מעלת תפילה בציבור שהיא מתקבלת אצל הקב"ה בלי סיוע של המלאכים, אך המתפלל ביחידות לא יתפלל בכל שפה אלא בלשון הקודש בלבד, כי תפילת היחיד צריכה סיוע של המלאכים כדי להתקבל אצל הקב"ה ומלאכי השרת מבינים רק לשון הקודש.

דף ל"ד: נהר הירדן נבקע לפני בני ישראל

לאחר שבני ישראל נדדו ארבעים שנה במדבר סיני, הם עמדו לחצות את נהר הירדן כדי להיכנס לארץ ישראל. שוב עשה להם הקב"ה נס במים ונשם שים סוף נבקע בפניהם, כך גם נהר הירדן. בראש המחנה נשאו כוהנים את ארון ברית ה' שבו מונחים שני לוחות הברית, וכאשר הגיעו לנהר הירדן נכנסו הכוהנים לנהר, ומיד כשרגליהם טבלו בקצה המים כל המים שצמחו במוך נעצרו ולא המשיכו לזרום. כך זכלו בני ישראל לעבור בתוך הנהר היבש. בינתיים המים המשיכו להצטבר במקום שבו הם נעצרו והלכו וגבהו לגובה רב מאוד.

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שנהגה היא נערה בוגרת אחראית וזריזה, ומכירה היטב את השטח. עכשיו זה זמן מלחמה על העצמאות שלנו במדינה וכל אחד ואחת צריך לתרום את חלקו. אם נהה מוכנה להסתכן צריך לאפשר לה, כי רק בזכות מסירות נפש נצליח לנצח את הבריטים.

חלק מבני המשפחה טענו
שלמרות שהמשימה חשובה, היא
צעירה מדי למשימה, וזו סכנה
גדולה מדי עבורה. אם היא תיעצר
היא עלולה להיענש בחומרה ויגרם
לה ולמשפחתה נזק גדול.

א...מה?
עכשיו?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי
היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת
הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
הבית! לרישום סרקו את הקוד.

ללומדי התלמוד הישראלי- בית ספר 'נחשון בנים', קדומים.

העלאת יהודי לבנון וארצות ערב 1947-1961

בעקבות הקמת המדינה הורע מצבם של היהודים בארצות ערב, והסוכנות היהודית נערכה לסייע להם לעלות לארץ. אליהו כהן מונה כאחראי לארגון עלייתם של יהודי סוריה ולבנון. הוא יצר קשר עם שולמית קישיק-כהן, שפעלה וסייעה רבות לעליית יהודים מלבנון, וכן עם מברחים ערבים שפעלו שם. העלייה התבצעה לרוב דרך הים, בסירות שמספר הנוסעים בהן נע בין אנשים בודדים ל-30 איש, וכן על ידי יוזמות פרטיות של מברחים ערבים שהעבירו קבוצות קטנות של יהודים דרך הגבול, שם התקבלו על ידי הישראלים. מספר היהודים שעלו מלבנון בדרכים אלה היה קטן למדי. בעקבות מלחמת ששת הימים עלו רבים מיהודי לבנון לארץ, והשאר עזבו בעקבות מלחמת האזרחים בלבנון.

פסל המנצח את המרגלים בפתח תקוה (Wikipedia, Dr. Avishai Teicher)

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

המרגלים ששלח יהושע בן נון

בתחילת ספר יהושע מסופר כיצד שלח יהושע שני מרגלים ליריחו, כהכנה לכיבוש הארץ. המרגלים התארחו בבית רחב הזונה, שסייעה להם להימלט בחשאי כאשר נוכחתם התגלתה על ידי השלטונות. בתמורה הבטיחו לה המרגלים לא לפגוע בה ובמשפחתה במהלך כיבוש העיר. לפי המדרש, מרגלים אלה היו פינחס בן אלעזר וכלב בן יפונה.

5 התבוננו היטב הציור - יש בו משהו אחד לא נכון - מהו?

1. עמותת שמטרתה לתעד את מורשת המודיעין הישראלי.
2. הקימה מאגר ובו למעלה מ-5,000 תמונות ומסמכים היסטוריים של קהילת המודיעין.
3. עוסקת בחקר מודיעין וטרור ומפרסמת מידע בנושאים אלה.
4. עוסקת בחקר המתודולוגיה ושיטות הפעולה של המודיעין.
5. מעניקה את אות "יקיר הסתר" לאנשים שסייעו למבצעים חשאיים של ישראל.

ԵԱԼԼԻՒ - ԱԶ՝Ա
ԵԱԼԵ ԶԱԼԹԵ

סדר נשים | מסכת סוטה, דף ל"ה - ל"ח

דף ל"ה: מבנים מאבנים

משה רבנו הקים אבנים בעבר הירדן לפני שנכנסו לארץ ישראל, ועל האבנים הללו הוא כתב את כל דברי התורה.

בשעה שבני ישראל עברו בנהר הירדן, על כרקעיתו **הקים יהושע בן-נח מבנה משתים עשרה אבנים**. על האבנים הללו לא כתבו את דברי התורה אלא הם נועדו לזיכרון לדורות הבאים שיידעו ויזכרו כי נהר הירדן נעצר כדי לאפשר לבני ישראל לעבור בתוכו.

בשעה שבני ישראל עברו בנהר הירדן הם לקחו מתוכו **ששת עשרה אבנים אחרות**, נשאו אותן לארץ ישראל, ובהגיעם לגלגל יהושע הקים מהן מבנה והיה כתוב עליהן את כל דברי התורה.

דף ל"ו: כמה שפות ידע יוסף?

יועציו של פרעה שאלו אותו: כיצד אתה ממנה עבד של פוטיפר שיהיה משנה למלך? **ענה להם פרעה: על פי חוכמתו ותואר פניו אני רואה עליו שהוא מבני מלכים, ומכרו אותו לעבד שלא בצדק**. אמרו לו יועציו: אם רצונך למנותו למשנה למלך הרי הוא צריך לדעת שבעים שפות, כי כך מנהגו שאין ממנים למלך אלא מי שידע שבעים שפות.

באותה שעה יוסף הצדיק לא ידע את כל השפות, אך מיד בא מלאך ולימד אותו שבעים שפות, וכאשר הוא בא למחרת לשוחח עם פרעה הוא ענה לפרעה בכל שפה שהוא דיבר עמו.

היתה שפה אחת שפרעה לא ידע ויוסף ידע - שפת לשון הקודש. פרעה ביקש מיוסף שילמדנו שפה זו, אך פרעה לא הצליח לקלוט את לשון הקודש. פרעה לא רצה שיתפרסם כי יוסף יודע שפה אחת יותר ממנו, ולכן הוא השביע את יוסף כי לא יגלה לאיש שפרעה אינו יודע לשון הקודש.

דף ל"ז: הקפיצה לים של נחשון בן עמינדב

כשבני ישראל יצאו ממצרים הים עדין לא נבקע והם חששו לרדת לתוך המים, עד שבא **נחשון בן עמינדב נשיא שבט יהודה וקפץ לתוך הים**. כשהמים כבר הגיעו עד צוארו - נבקע ים-סוף לשנים וכל העם עבר בתוכו. **בשכר זאת שנחשון בן עמינדב קדש שם שמים ברבים, הוא זכה לכהן שמצאצאיו יצאו מלכי בית דוד**.

דף ל"ח: ברכת הכוהנים וקורבנות הציבור

בתפילת שחרית ובתפילת מוסף כששליח הציבור מסים את ברכת **"הטוב שמוך ולך נאה להודות"**, הכוהנים מברכים את העם בברכת **"יברכך ה' וישמרך"**.

הכוהנים צריכים לזוז ממקומם כדי ללכת לדוכן כבר כששליח הציבור מתפלל את ברכת **"רצה ה' אלקינו בעמך ישראל"**, וכוהן שהתחיל לזוז ממקומו רק לאחר מכן, אינו יכול לעלות לדוכן כדי לברך, מפני שבזמן שבית המקדש היה היום הכוהנים היו מברכים את ישראל בשעה שהקריבו את קורבנות הציבור.

דבר תורה פרשת אמור

מהפסוק בפרשתנו - **"אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אותם במועדם"** - לומדים חז"ל שהנושא של קביעת המועדים על ידי עדות החדוש דוחה אפילו את השבת. כך למשל, מותר לשאת בשבת את החולה שראה את הלבנה, על אלונקה, כדי שיוכל להעיד בפני בית הדין, הגם שהדבר כרוך בחילול שבת.

מדוע מצוות קביעת הזמנים והמועדים כל כך חשובה, עד כי אפילו שבת נדחית מפניה?

הזמן הוא אחד הממדים המגבילים את עולמנו. את הזמן לא ניתן להשיב, ולא ניתן להיות בשני מקומות באותו הזמן. תפקידו של עם ישראל, לקדש את הזמנים, לגלות את הקדושה ואת הופעתו של ה' גם במציאות החיים המוגבלת, ולכן קדושת הזמנים הייתה אחת העבודות החשובות והעיקריות בה התעסקו בבית הדין הגדול שישב בלשכת הגזית, ועליה גם חיללו את השבת.

חידה!

למדנו על האבנים שהציב יהושע בירדן ובגלגל. זהו את האבנים הבאות שמופיעות בתנ"ך:

1. **הקים מצבה מהאבן שישן עליה**

2. **ישב על אבן בזמן המלחמה בעמלק**

3. **הרג את גיבורם של הפלשתים באמצעות אבן**

4. **בנה מזבח משתים עשרה אבנים והקריב עליו פר**

(ולא לול ילחם ילחם: יחזקאל)

שאלות השבוע

1. **איזו תפילה צריכה סיוע של מלאכים?**

2. **מדוע הקים יהושע אבנים גדולות בירדן?**

3. **מי היה הראשון שקפץ לים סוף?**

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

